28/04/2022

# Α. Τριανταφυλλίδης: «Σώστε την Αγία Σοφία. Εκπέμπει SOS»

/ Αγία Σοφία

**Την ανάγκη άμεσης δράσης και συντονισμένης αντιμετώπισης για την προστασία της Αγίας Σοφίας υπογράμμισε με παρέμβασή του στην Επιτροπή Πολιτισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία και μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας του Συμβουλίου της Ευρώπης, Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης, μετά τις θλιβερές εικόνες βανδαλισμού της Αυτοκρατορικής Πύλης αλλά και τις εικόνες ντροπής με παπούτσια στριμωγμένα στα τείχη του μνημείου.**

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Πολιτισμού, το οποίο εντάχθηκε στην ημερήσια διάταξη εκτάκτως έπειτα από σχετική του πρωτοβουλία στη συνεδρίαση της επιτροπής της περασμένης Πέμπτης 21 Απριλίου και η οποία πρωτοβουλία έγινε αποδεκτή από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, ο

κ.Τριανταφυλλίδης επεσήμανε: «Δύο χρόνια μετά τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας, οικουμενικού συμβόλου του Ορθόδοξου Χριστιανισμού, που προστατεύεται από την UNESCO ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (1985), από εκκλησία-μουσείο σε τζαμί, οι εικόνες των βανδαλισμών κατά της Αυτοκρατορικής Πύλης της Αγίας Σοφίας, που χρονολογείται από τον 6ο αιώνα μ.Χ., είναι επαίσχυντες και προκαλούν παγκόσμια κατακραυγή. Οι φρικτές εικόνες βανδαλισμού και εγκατάλειψης του ιστορικού κτιρίου είναι αποτέλεσμα της μονομερούς και αυθαίρετης απόφασης της τουρκικής κυβέρνησης να μετατρέψει το μνημείο που είναι εγγεγραμμένο στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς (Unesco) από ορθόδοξη εκκλησία-μουσείο σε τζαμί, παραβιάζοντας κατάφωρα όλες τις αρχές του διεθνούς δικαίου πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχές αποδεκτές από όλους τους πολιτισμούς και όλες τις θρησκείες».

Συνέχισε δε ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ τονίζοντας πως «Η ασύγκριτη αισθητική της Αγίας Σοφίας και το ιστορικό παρελθόν της την καθιστά οικουμενική. Κάθε πράξη τροποποίησης του χαρακτήρα των ιστορικών μνημείων αποτελεί άμεση πρόκληση και είναι απαράδεκτο για μια χώρα που ισχυρίζεται ότι σέβεται τις διεθνείς υποχρεώσεις της. Αυτές οι εικόνες δεν συνάδουν με την απόφαση της UNESCO να συμπεριλάβει την Αγία Σοφία στον κατάλογο μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς. Δείχνουν επίσης ασέβεια προς τις βασικές αξίες και αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως όσον αφορά τη θρησκευτική ελευθερία, τον διαθρησκευτικό και

διαπολιτισμικό διάλογο. Για πόσο καιρό ακόμη, κύριοι συνάδελφοι, το Συμβούλιο της Ευρώπης θα επιτρέπει στην Τουρκία για όλα τα θέματα να κινείται εκτός συλλογικών αποφάσεων με μηδενικό κόστος;»

Για τους λόγους αυτούς ο κ. Τριανταφυλλίδης κατέθεσε προς τα μέλη της Επιτροπής τρεις συγκεκριμένες προτάσεις προκειμένου να εφαρμοστούν άμεσα με στόχο την προστασία της Αγίας Σοφίας, αφού όπως σημείωσε χαρακτηριστικά «Αυτές οι εικόνες αποδεικνύουν ότι η τουρκική κυβέρνηση δεν είναι σε θέση να προστατεύσει την Αγία Σοφία»: α)Η Αγία Σοφία να τελεί υπό την αιγίδα της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης, β)τη συγκρότηση ad hoc επιτροπής εμπειρογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων προκειμένου να επιθεωρήσει επί τόπου το μνημείο και να καταγράψει όλες τις σημαντικές ζημιές και γ)δεδομένου ότι οι βανδαλισμοί και οι ζημιές συνέβησαν μετά τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, προτείνουμε την επιστροφή του μνημείου στο καθεστώς «status quo ante», στην προηγούμενη λειτουργία του ως Εκκλησίας-Μουσείου.

«Παρακαλώ Λόρδε Alexander Dundee και αξιότιμα μέλη της Επιτροπής μας «Σώστε την Αγία Σοφία». Η Αγία Σοφία εκπέμπει SOS», κατέληξε ο κ. Τριανταφυλλίδης.

Απαντώντας ο Πρόεδρος της Επιτροπής τόνισε ότι το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό και ανακοίνωσε τη σύνταξη ενός σχεδίου δήλωσης (draft declaration), το οποίο θα τεθεί προς επεξεργασία και ψήφιση στην επόμενη Επιτροπή που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της επόμενης Ολομέλειας του Ιουνίου. Να σημειωθεί ότι το σχέδιο δήλωσης θα συνταχθεί από τον κ.Τριανταφυλλίδη και όποιο άλλο μέλος της Επιτροπής επιθυμεί, όπως ο Κύπριος βουλευτής, Κωστής Ευσταθίου, από

το κόμμα των Σοσιαλιστών. Το σχέδιο δήλωσης είναι η ανώτατη μορφή έκφρασης πολιτικής βούλησης στο πλαίσιο της λειτουργίας των επιτροπών του Συμβουλίου της Ευρώπης, που θα είναι ακόμη πιο σημαντικό όταν ψηφιστεί από την πλειοψηφία και γίνει δήλωση ισχυρής πολιτικής βούλησης της Επιτροπής.

*Σημειώνεται ότι ο κ. Τριανταφυλλίδης κατέθεσε στο Προεδρείο αλλά και σε όλα τα μέλη της Επιτροπής τις εικόνες βανδαλισμού της Αγίας Σοφίας, οι οποίες και ακολουθούν.

**Το πλήρες κείμενο της ομιλίας του κ. Τριανταφυλλίδη:**

Ομιλία με θέμα «Ο Βανδαλισμός της Αγίας Σοφίας»

Σας ευχαριστώ θερμά κύριε Πρόεδρε, που μετά από αίτημά μου στη συνεδρίαση

της περασμένης Πέμπτης, δεχθήκατε και εντάξατε το θέμα των βανδαλισμών στην Αγία Σοφία, εκτάκτως στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης της Επιτροπής.

Αγαπητέ πρόεδρε, Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Δύο χρόνια μετά τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας, οικουμενικού συμβόλου του Ορθόδοξου Χριστιανισμού, που προστατεύεται από την UNESCO ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (1985), από εκκλησία-μουσείο σε τζαμί, οι εικόνες των βανδαλισμών κατά της Αυτοκρατορικής Πύλης της Αγίας Σοφίας, που χρονολογείται από τον 6ο αιώνα μ.Χ., είναι επαίσχυντες και προκαλούν παγκόσμια κατακραυγή.

Αναφέρομαι στους βανδαλισμούς που αποκαλύφθηκαν το βράδυ της 18ης Απριλίου από την Τουρκική Ένωση Ιστορικών Τέχνης μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Μετά την ανάρτηση της Ένωσης, οι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημοσίευσαν περισσότερες φωτογραφίες και βίντεο με βρωμιές, σκουπίδια και ζημιές σε κάθε γωνιά της Αγίας Σοφίας.

Μόλις χθες ο επικεφαλής του Μητροπολιτικού Δήμου της Κωνσταντινούπολης για την προστασία της ιστορικής κληρονομιάς της πόλης, δημοσίευσε φωτογραφίες με παπούτσια στριμωγμένα στα τείχη του μνημείου, ζητώντας την άμεση παρέμβαση των αρμόδιων φορέων για την επίλυση μιας κατάστασης που προσβάλλει το παρελθόν και την ιερή αξία του μνημείου.

Οι φρικτές εικόνες βανδαλισμού και εγκατάλειψης του ιστορικού κτιρίου είναι αποτέλεσμα της μονομερούς και αυθαίρετης απόφασης της τουρκικής κυβέρνησης να μετατρέψει το μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς που είναι εγγεγραμμένο στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από ορθόδοξη εκκλησία-μουσείο σε τζαμί, παραβιάζοντας έτσι όλες τις αρχές του διεθνούς δικαίου πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχές αποδεκτές από όλους τους πολιτισμούς και τις θρησκείες.

Αυτές οι εικόνες αποδεικνύουν ότι η τουρκική κυβέρνηση δεν είναι σε θέση να προστατεύσει την Αγία Σοφία. Ο αξιωματικός ασφαλείας της Αγίας Σοφίας δήλωσε μάλιστα ότι δεν γνώριζε για το περιστατικό και ότι οι κάμερες ασφαλείας δεν το κατέγραψαν.

Στην πραγματικότητα, φέρεται να είπε σε μέλη της Ένωσης Ιστορίας Της Τέχνης “δεν ήταν τίποτα, μην ανησυχείτε, θα το διορθώσουμε”.

Η Γενική Διεύθυνση Ιδρυμάτων της Τουρκίας απέδωσε τις ζημιές στην Αυτοκρατορική Πύλη της Αγίας Σοφίας σε «φυσιολογική φθορά». Η ίδια ανακοίνωση ανέφερε ότι η Αγία Σοφία όταν μετατράπηκε σε τζαμί, δέχεται 45.000

επισκέπτες [την ημέρα], διπλασιάζοντας τους επισκέπτες που έλαβε την περίοδο που λειτουργούσε ως μουσείο.

Αξιότιμα μέλη της Επιτροπής,

Έθεσα το ζήτημα πριν από δύο χρόνια και το έθεσα ξανά σήμερα. Μιλώντας από αυτή την έδρα, πιστεύω ακράδαντα ότι η πολιτική πρέπει να ακουμπά τα ιστορικά μνημεία ΜΟΝΟ για να τα προστατέψει. Ποτέ για να τα καταστρέψει. Υποστηρίζω ότι τα μνημεία δεν πρέπει να αναμειγνύονται με την πολιτική, εκτός από τη λήψη μέτρων προστασίας τους.

Η ασύγκριτη αισθητική της Αγίας Σοφίας και το παρελθόν της την καθιστά οικουμενική. Κάθε πράξη τροποποίησης του χαρακτήρα των ιστορικών μνημείων αποτελεί άμεση πρόκληση και είναι απαράδεκτο για μια χώρα που ισχυρίζεται ότι σέβεται τις διεθνείς υποχρεώσεις της.

Αυτές οι εικόνες δεν συνάδουν με την απόφαση της UNESCO να συμπεριλάβει την Αγία Σοφία στον κατάλογο μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς. Δείχνουν επίσης ασέβεια προς τις βασικές αξίες και αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως όσον αφορά τη θρησκευτική ελευθερία, τον διαθρησκευτικό και διαπολιτισμικό διάλογο. Για πόσο καιρό ακόμη, κύριοι συνάδελφοι, το Συμβούλιο της Ευρώπης θα επιτρέπει στην Τουρκία για όλα τα θέματα να κινείται εκτός συλλογικών αποφάσεων με μηδενικό κόστος;

Για τους παραπάνω λόγους, υπάρχει ανάγκη άμεσης δράσης και συντονισμένης αντιμετώπισης για την προστασία της Αγίας Σοφίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Τουρκική Ένωση Ιστορικών Τέχνης και ο αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας του ΙΜΜ δήλωσαν ότι οι ένοχοι θα οδηγηθούν στη δικαιοσύνη (Επιπλέον, η Γενική Διεύθυνση Βακουφίων στην Κωνσταντινούπολη ανακοίνωσε ότι έχει ξεκινήσει έρευνα για τον εντοπισμό των δραστών). Αυτά είναι θετικά βήματα, αλλά δεν επαρκούν.

Κρίνεται σκόπιμο η Επιτροπή μας να εξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής των ακόλουθων προτάσεων το συντομότερο δυνατόν:

1. Πρώτον, η Αγία Σοφία πρέπει να τελεί υπό την αιγίδα της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η UNESCO θα πρέπει να συγκροτήσει ad hoc επιτροπή εμπειρογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων προκειμένου να επιθεωρήσει επί τόπου το μνημείο και να αναφέρει όλες τις πιθανές ζημιές.

3. Δεδομένου ότι οι βανδαλισμοί και οι ζημιές συνέβησαν μετά τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, προτείνουμε την επιστροφή του μνημείου στο καθεστώς «status quo ante», στην προηγούμενη λειτουργία του ως Εκκλησίας-Μουσείου.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΛΟΡΔΕ ALEXANDER DUNDEE ΚΑΙ ΑΞΙΟΤΙΜΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΑΣ "ΣΩΣΤΕ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ". Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΕΚΠΕΜΠΕΙ SOS.

**Υπενθυμίζεται ότι την Μεγάλη Εβδομάδα ο Βουλευτής Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης είχε ζητήσει με παρέμβασή του προ ημερησίας διατάξεως την άμεση και ισχυρή αντίδραση της Επιτροπής Πολιτισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης για τους βανδαλισμούς και τη βεβήλωση της Αυτοκρατορικής Πύλης της Αγίας Σοφίας.**

Όπως επεσήμανε χαρακτηριστικά ο κ.Τριανταφυλλίδης «Ελπίζω να έχετε

πληροφορηθεί τους πρόσφατους βανδαλισμούς στο μνημείο της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, ένα οικουμενικό σύμβολο της Ορθοδοξίας και εκατομμυρίων Ορθοδόξων Χριστιανών σε όλο τον κόσμο, ένα μνημείο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς που προστατεύεται από την UNESCO. Θα ήθελα να σας ζητήσω στις επόμενες δύο συνεδριάσεις μας στο Στρασβούργο να συμπεριληφθεί στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής μας το ζήτημα της προστασίας του μνημείου της Αγίας Σοφίας. Ο βανδαλισμός και η βεβήλωση της Αυτοκρατορικής Πύλης της Αγίας Σοφίας απαιτεί άμεση και ισχυρή αντίδραση από την πλευρά της Επιτροπής μας. Απαιτούμε από το τουρκικό κράτος την παραδειγματική τιμωρία των ενόχων».

Το αίτημα του Έλληνα βουλευτή έγινε αποδεκτό από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Πολιτισμού, Επιστημών, Εκπαίδευσης και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, λόρδο Alexander Dundee, ο οποίος ενημέρωσε το Σώμα ότι το θέμα θα συζητηθεί στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής στις 26 Απριλίου στο Στρασβούργο.